



TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I
AUTONOMIA (a partir de 1975)

QUÈ ESTUDIAREM?

1. Els inicis de la Transició (1975-78).
2. La recuperació de l'autonomia.
3. Crisi econòmica i obstacles a la democràcia.
4. La consolidació democràtica (1978-82).
5. Els governs de la democràcia (1982-2008).
6. La Catalunya autònoma.
7. Desenvolupament econòmic i canvis socials.

1. Els inicis de la transició (1975-1982)

1975-1978 Primera etapa de la transició

- De la mort de Franco (20 novembre de 1975)
- A la promulgació de la Constitució de 1978.

• 1978- 1982 Segona etapa de la transició

- Avenç cap a la consolidació de la democràcia
- Crisi interna de la UCD
- Cop d'Estat del 23 de febrer
- Accés al poder del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE).

1. Els inicis de la transició (1975-1978)

1.1. Immobilistes, reformistes i rupturistes

Panorama polític a la mort del Franco al 1975 :

- **Immobilistes:** continuïtat del franquisme
- **Reformistes:** de les institucions franquistes a una lenta i limitada democràcia del règim.
- **Rupturistes:** ruptura amb la dictadura i construcció d'un estat democràtic

1.1. Immobilistes, reformistes i rupturistes



Joan Carles I

Com a cap de govern continua Arias Navarro.
Incorpora els reformistes: Manuel Fraga Iribarne i José María Areilza

El 22 de novembre de 1975 Joan Carles de Borbó és proclamat rei d'acord amb la Llei de successió.



Arias Navarro



J.M. Areilza



M. Fraga Iribarne

1.1. Immobilistes, reformistes i rupturistes

- La successió de Franco en la figura de Joan Carles I (22-11-1975) va semblar d'una aparent continuïtat en el règim.
- El govern d'Arias Navarro va apostar pel continuisme franquista i plantejament reformista insuficient. Lleis restrictives sobre el dret de reunió i associació. No legalització de partits polítics.
- L'oposició, però, va guanyar posicions i popularitat gràcies a les mobilitzacions reivindicatives i els esforços per oferir una alternativa unitària.
 - **Coordinación Democrática** (Junta Democrática i Plataforma de Convergència Democràtica) proposava la ruptura democràtica a nivell d'Espanya
 - **Assemblea de Catalunya i el Consell de Forces Polítiques de Catalunya** exigien llibertats democràtiques, l'amnistia i l'estatuts d'autonomia.

1.1. Immobilistes, reformistes i rupturistes



- Adolfo Suárez va substituir el dimittit president del govern Arias Navarro el juliol de 1976. Representava el sector reformista del règim partidari, amb el vist-i-plau del monarca, d'encetar la via democràtica*, amb el president de les Corts, Torcuato Fernández Miranda, i del Tinent General Gutiérrez Mellado.
- Després d'accedir al poder va treballar per aconseguir un pacte amb les forces polítiques de l'oposició de cara a establir el procés de democratització del règim.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

- La Llei de Reforma Política (LRP) es va votar favorablement en referèndum el desembre de 1976.
 - Definia l'Estat com una democràcia.
 - Proposava escollir per sufragi universal unes noves Corts dividides en dues cambres: Congrés i Senat.
 - Anunciava la convocatòria d'eleccions pluripartidistes (però sense els comunistes).
- Per acontentar els càrrecs franquistes es preveia eximir-los de futures responsabilitats político-jurídiques.
- L'oposició, defensora de l'abstenció per considerar insuficient la LRP, va acabar abandonant la perspectiva rupturista i acceptant la monarquia democràtica.
- Els immobilitistes intentaren aturar els canvis amb accions violentes ("matança d'Atocha" i d'altres). També hi hagué un increment del terrorisme de GRAPO i ETA

1. Els inicis de la transició (1975-1978)

1.2 La construcció de la democràcia

- Intenses negociacions entre el govern i l'oposició per preparar les condicions de les eleccions generals.
- Decrets:
 - Llibertat sindical
 - Amnistia política
 - Primera legalització dels partits polítics, excepte Esquerra Republicana, PCE i PSUC.
 - Dissolució Tribunal d'Ordre Públic (TOP)
 - Liquidació "Movimiento Nacional" i "Sindicato Vertical"
 - Desmantellament de les institucions franquistes
 - Joan de Borbó va cedir drets de successió al seu fill Joan Carles
 - Legalització del PCE i del PSUC. Crisi de govern

1. Els inicis de la transició (1975-1978)

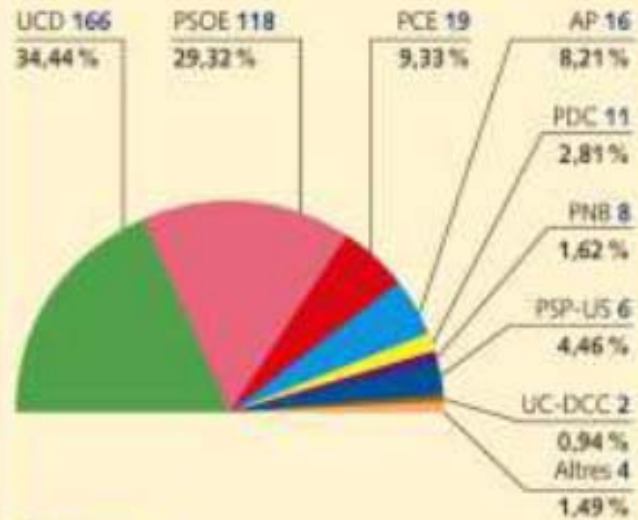
1.2 La construcció de la democràcia

- Les eleccions del 15 de juny de 1977 foren guanyades per la Unió de Centre Democràtic, partit creat per A. Suárez. El postfranquisme recalà en Alianza Popular, quarta força, per darrera del PSOE i el PCE (legalitzat a última hora per M.Fraga Iribarne).
- A Catalunya el triomf va ser per les esquerres i la coalició Socialistes per Catalunya, seguida pel PSUC. Al Senat s'imposà la candidatura Entesa dels Catalans (socialistes, comunistes i republicans). Un mapa polític diferent del de l'Estat.

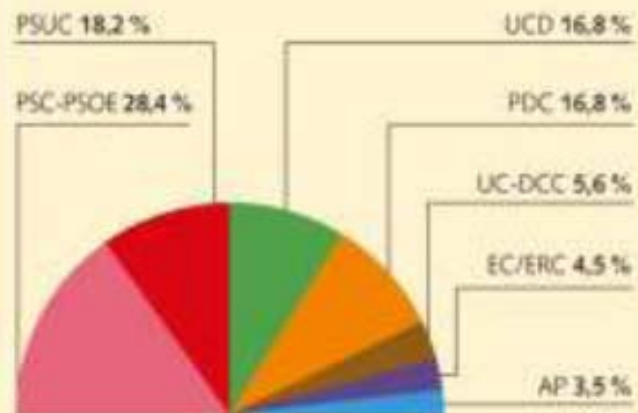
TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

ELECCIONS GENERALS DE JUNY DEL 1977

Espanya

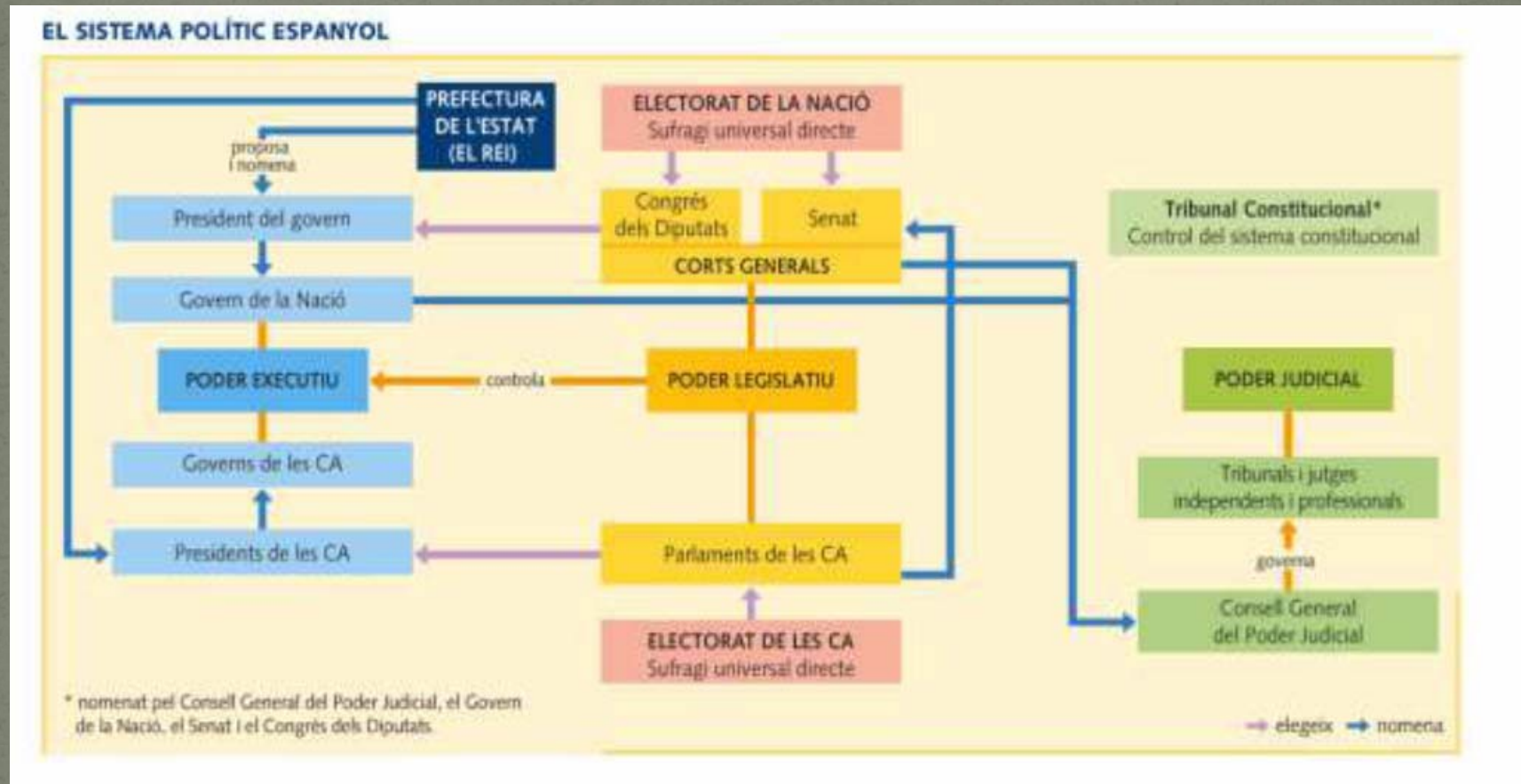


Catalunya



16: nombre d'escons 8,21 %: percentatge de vots

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



1. Els inicis de la transició (1975-1978)

1.2 La construcció de la democràcia

- Les noves Corts nomenaren set ponents constitucionals, que redactaren un text flexible capaç de satisfer totes les tendències, que s'aprovà el 6 de desembre de 1978:
 - Espanya és un Estat social i democràtic de dret.
 - El règim polític és una monarquia parlamentària.
 - L'exèrcit queda subjecte al poder civil.
 - L'Estat és aconfessional.
 - Es reconeix un extens capítol de drets fonamentals i llibertats civils i polítiques.
 - S'admet la formació de Comunitats Autònomes*.
 - Recull els principis rectors de la política social i econòmica
 - Instaura el Tribunal Constitucional.

**Consultar document 15 de la pàgina 353 i document 1 de la pàgina 374*

2. La recuperació de l'autonomia

2.1 El restabliment de la Generalitat de Catalunya

- L'Assemblea de Parlamentaris (juny del 1977) va exigir el retorn del president de la Generalitat Josep Tarradellas, la derogació de la llei que abolia l'estatut del 1932 i la constitució d'un govern provisional de Catalunya.
- Mobilitzacions populars "volem l'estatut": Sant Boi (11 de setembre de 1976) Passeig de Gràcia de Barcelona (11 de setembre de 1977)



11/9/1976, Sant Boi del Llobregat



11/9/1977, Barcelona

2. La recuperació de l'autonomia

2.1 El restabliment de la Generalitat de Catalunya

- President A. Suárez va restablir la Generalitat provisional. Va retornar el president de la Generalitat a l'exili Josep Tarradellas, després de 30 anys.
- Primer govern de la Generalitat provisional (desembre de 1977)
- Creació de la Comissió Mixta de Traspassos Estat-Generalitat



2. La recuperació de l'autonomia

- **29 de setembre de 1977** es restablí provisionalment la Generalitat. El 1978 es constituïren el Consell General Basc i la Xunta de Galícia provisionals. Els Estatuts respectius foren engegats el 1979.



2. La recuperació de l'autonomia

2.2 L'Estatut d'Autonomia de Sau

- L'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya va impulsar l'elaboració de l'Estatut d'Autonomia. Va nomenar una comissió de 20 diputats encarregats de redactar un projecte d'estatut.
- Aprovació de l'Estatut de Sau el 16 de desembre de 1978.
- Sanció de l'Estatut de Catalunya per les Corts el desembre de 1979,
- El 15 d'octubre es va celebrar a Catalunya el referèndum per l'Estatut de Catalunya, amb una participació del 59,6% del cens, el van votar a favor un 88,1%.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

2.2 L'Estatut d'Autonomia de Sau

- L'Estatut establia:

- Catalunya com una nacionalitat
- El català com la llengua pròpia de Catalunya en cooficialitat amb el castellà.

- Generalitat:

- Poder legislatiu: un Parlament elegit per sufragi universal
- Poder executiu: un President elegit pel Parlament i un Consell Executiu.
- Poder judicial: Tribunal Superior de Justícia

- Generalitat competències legislatives i executives

- Exclusives: dret civil català, turisme, cultura, investigació, règim local, ordenació del territori, obres públiques, assistència social i educació.
- Compartides: treball, justícia, ports i aeroports, ordenació del transport, medi ambient, institucions penitenciàries, etc.

- L'Estatut establia:

- Finançament: transferències de l'Estat, recursos propis i impostos cedits per l'Estat.

2.3 L'Estat de les Autonomies (1979-1995)

- La Constitució de 1978 preveia el procés de construcció de les comunitats autònomes

- Procés ràpid (article 151): nacionalitats històriques (1979) (Catalunya, País Basc i Galícia) i Andalusia (1980)

- Procés més lent (article 143): Principat d'Astúries, Cantàbria, Aragó, La Rioja, Castella i Lleó, Comunitat de Madrid, Extremadura, Castella i la Manxa, Comunitat Valenciana, Illes Balears, Regió de Múrcia, Ceuta, Melilla i Canàries

- Procés especial: Navarra (sistema foral)

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



3. Crisi econòmica i obstacles a la democràcia

3.1 Un context de crisi econòmica internacional

- La transició es visqué en plena crisi econòmica mundial (crisi del petroli del 1973).
- A Espanya la recessió va ser crua a partir del 1974 a la qual s'afegí la incertesa política i el retard de l'adopció de mesures contra la crisi.
- Efectes de la crisi energètica i industrial
 - Disminució de les exportacions
 - Retallada de les inversions estrangeres
 - Caiguda dels ingressos per turisme
 - Retorn d'emigrants. Menys remeses monetàries
 - Augments espectacular de la inflació (20% anyal) i de l'atur (19,9% al 1982) i més a Catalunya, afectant el creixement demogràfic i l'estructura econòmica.

3.2. Els Pactes de la Moncloa

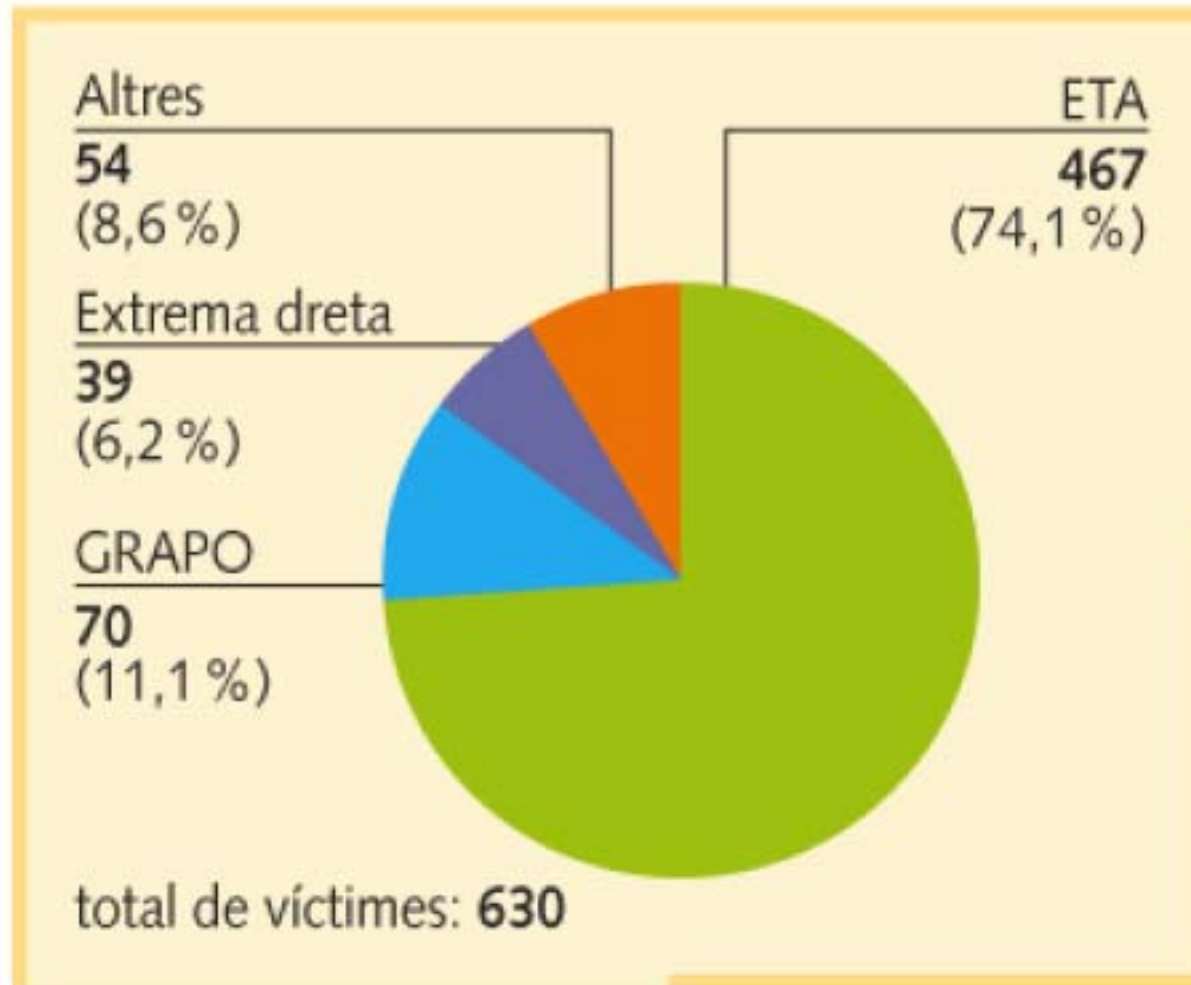
Els Pactes de la Moncloa, signats l'octubre del 1977 pels principals partits, sindicats i organitzacions empresarials, intentaren reduir la inflació i posar en pràctica un conjunt de reformes per repartir de forma equitativa els costos de la crisi.

- Mesures adoptades:
 - La devaluació de la pesseta
 - Control de la despesa pública
 - Programa de racionalització del consum de l'energia
 - Reformes que posaren les bases de l'estat del benestar
 - La reforma Tributària (IRPF i impost sobre el patrimoni)
 - La reforma de la Seguretat Social (augment de les pensions de jubilació, extensió assegurança atur i d'assistència sanitària).

3.3. Els obstacles a la democràcia

- Principals amenaces:
 - Involucionisme
 - Resistència dels sectors franquistes immobilitats al canvi democràtic.
 - El colpisme militar
 - Conspiracions i intents de desestabilització com la conspiració Operació Galàxia (1978)
 - El cop d'estat del 23 de febrer de 1981
 - El terrorisme
 - Extrema dreta
 - Guerrilleros de Cristo Rey i la Triple A
 - Atemptat terrorista al carrer d'Atocha de Madrid (1977). Assassinat de cinc advocats laboralistes vinculats al PCE i CCOO.
 - Extrema esquerra
 - Grupos Revolucionarios Antifascistas Primero d'Octubre (GRAPO)
 - Frente Revolucionario Antifascistas i Patriótico (FRAP)
 - Terra Lliure a Catalunya(terroristes independentistes fins el 1995))
 - Activitat terrorista de l'ETA que refusava la Constitució del 1978 perquè no reconeixia el dret d'autodeterminació
 - 77 morts al 1979 i 95 morts l'any 1980, preferentment militars i forces de l'ordre públic
 - Atemptat Hipercor de Barcelona al 1987 (21 morts i 45 ferits)

EL TERRORISME A ESPANYA (1975-1985)



4. La consolidació democràtica

La segona legislatura de la Transició va estar marcada per :

- L'avenç cap a la consolidació democràtica.
- La crisi interna del partit del govern (UCD).
- Intent de cop d'Estat que pretenia acabar amb la democràcia.

4.1. El segon govern de la UCD

- Les eleccions legislatives del març de 1979 van donar resultats similars a les del 1977.
 - Espanya
 - Triomf per a la UCD, seguit del PSOE i, a molta distància, el PCE. Coalició Democràtica (Alianza Popular) només 10 diputats.
 - Catalunya
 - PSC i PSUC (forces d'esquerra) obtenen de nou la majoria seguides pre Convergència i Unió i el partit Centristes de Catalunya-UCD com a tercera i quarta força política.
- Nou govern en minoria de la UCD presidit per A. Suárez
 - Estatut del Treballadors (1980)
 - Crisi interna a la UCD. Discussió sobre el lideratge de A. Suárez.
 - Primeres eleccions municipals democràtiques (abril 1979). Triomf de les esquerres en molts municipis. A Catalunya guanyen els representants del Pacte de Progrés (PSC,PSUC, CiU i ERC).
 - Triomf de pactes de progrés en les eleccions autonòmiques al País Basc i a Catalunya (març del 1980). on UCD perd la meitat dels vots aconseguits al 1979.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

- Dimisió de Adolfo Suárez va dimitir de la presidència del govern i del partit el gener de 1981
 - Crisi personal
 - Crítiques de membres del partit i pressions d'empresaris i de militars contra la seva política.



Adolfo Suárez

4.2 El cop d'Estat del 23-F

- En aquest context s'intentà un cop d'Estat militar el 23 de febrer (23F). Antonio Tejero, Tinent Coronel de la Guàrdia Civil, ocupà el Congrés quan es procedia a la investidura d'un nou cap de govern en la figura de Leopoldo Calvo Sotelo.
- Jaume Milans del Bosch va declarar l'estat de guerra a València
- Estaven implicats alts caps militars com els generals Armada i Milans del Bosch.
- Després d'una nit d'incertesa, el cop fracassà, però es palesà l'amenaça real d'involució democràtica.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



Actuació del coronel Antonio Tejero al Congrés de Diputats



València, tancs al carrer



General Alfonso Armada

4.3 El declivi de la UCD

- Govern de la UCD presidit per Calvo Sotelo (febrer 1981- agost 1982)
- Acord Nacional d'Ocupació
- Aprovació de la Llei del divorci (abril del 1981)
- Petició d'ingrés d'Espanya a l'Otan (maig del 1982). Oposició dels partits d'esquerra.
- Llei orgànica d'harmonització del procés autonòmic (LOHPA) (juny del 1982) sotre al traspàs de competències autonòmiques.
- Creació Centro Democrático y Social (CDS).



Investidura de Calvo Sotelo



5. Els governs de la democràcia (1982-2008)

El sistema polític en aquesta etapa es caracteritza per :

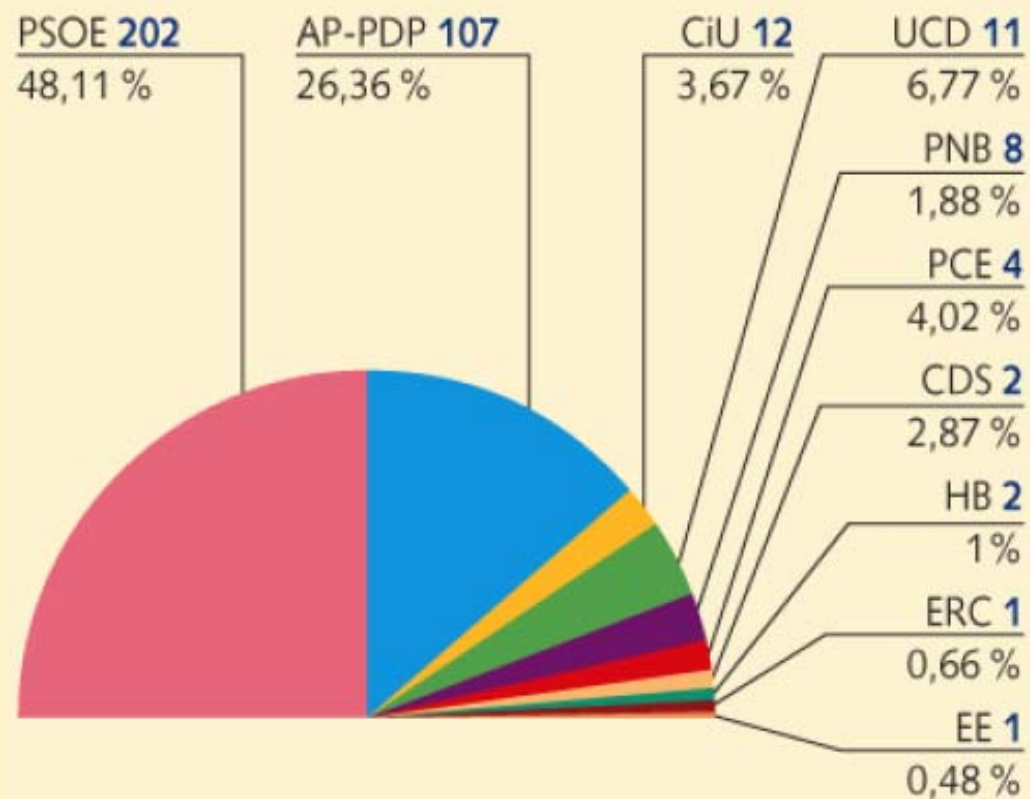
- L'alternança en el poder de dos grans partits , el Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i el Partit Popular (PP).
- La importància dels partits nacionalistes a Catalunya i al País Basc
- El pacte amb els partits nacionalistes quan no tenen majoria el PSOE o el PP.

5.1. L'etapa del govern socialista (1982-1996)

- L'octubre de 1982, el PSOE, liderat per Felipe González, va arrasà a les eleccions generals anticipades sota la consigna del "canvi" i un programa de modernització:
 - Econòmica: reconversió industrial, reducció de la inflació, reconversió bancària, racionalització de l'administració pública, impuls de l'Estat de benestar...
 - Social: reforma de les pensions, la sanitat pública, reforma educativa universitària (LRU) (1983), la LODE (1985) i la LOGSE(1990) que van implantar l'ensenyament obligatori gratuït fins els 16 anys.
 - Estatal: consolidació de l'Estat de les Autonomies (LPA), reforma de l'exèrcit, la seguretat, la justícia.
- Les mesures contra la crisi econòmica estimularen la inversió privada i els beneficis empresarials a costa dels treballadors. Van millorar les prestacions socials.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

ELECCIONS GENERALS DEL 1982



PNB: Partit Nacionalista Basc
HB: Herri Batasuna
EE: Euskadiko Ezquerria

12: nombre d'escons
3,67 %: percentatge de vots

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

- S'enfonsaren la UCD i el PCE. Adolfo Suárez, encapçalant un nou partit, CDS, que no va tenir gaire suport.
- L'1 de gener de 1986 Espanya va incorporar-se a la Comunitat Econòmica Europea (avui Unió Europea), posant fi al seu aïllament. L'ingrés a l'OTAN es va ratificar en un polèmic referèndum aquell any, ja que els socialistes van canviar de posició en favor del "Sí".
- El PSOE va guanyar novament amb majoria absoluta les eleccions del 1986. Però la recuperació econòmica només havia beneficiat els empresaris i banquers, i el 1988 es produí una vaga general que suposà una fractura social molt important.
- El 1989 tornà a guanyar, però s'havia incrementat l'abstencionisme i havia crescut el Partit Popular (l'antiga Aliança Popular) com a alternativa de govern.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

- El declivi socialista es va incrementar amb diversos escàndols: GAL (guerra bruta contra ETA) i corrupció d'alts càrrecs. Les mesures socials no van aturar el desprestigi del PSOE.
- La desacceleració econòmica del 1992 i la divisió a la cúpula del partit ("guerristes", seguidors del vicepresident Alfonso Guerra, contra "felipistes") els va fer perdre la majoria absoluta el 1993.
- El 1996, el PP, orientat al centre polític i dirigit per José María Aznar, va guanyar les eleccions.



A. Guerra



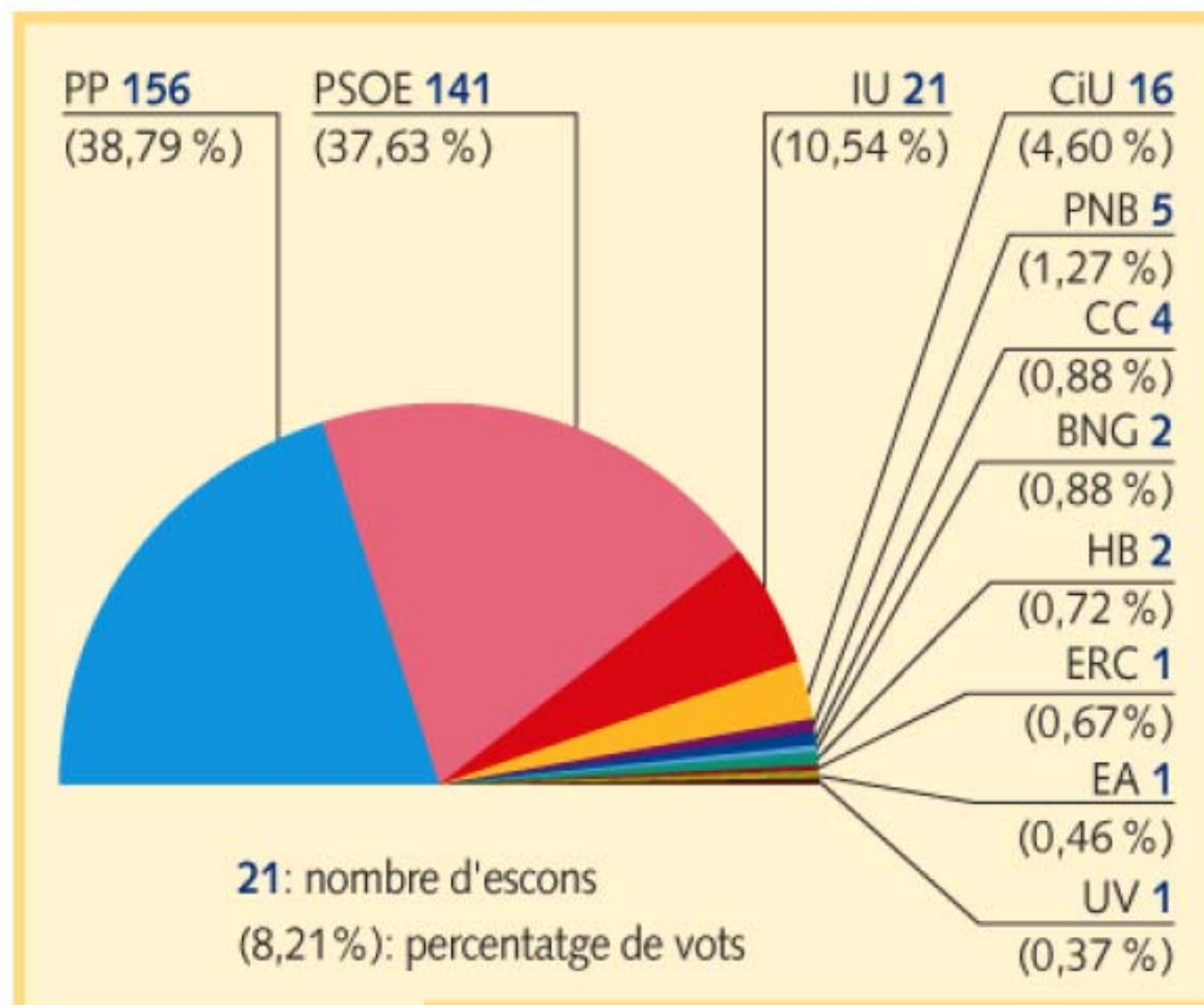
J. M. Aznar

5.2 Els governs del Partit Popular

- El primer govern Aznar (1996-2000) va mostrar una actitud centrista i pactista:
 - Política social que assegurés l'Estat del benestar.
 - Actitud conciliadora amb els partits nacionalistes, dels quals depenia l'estabilitat del govern perquè no tenia majoria.
 - Promoció de la integració monetària d'Espanya a la UE (euro), i en l'estructura militar de l'OTAN.
- La qüestió basca, però, es va agreujar a partir de 1998, malgrat una treva d'ETA, amb l'increment de la intransigència aznarista i del sobiranisme del PNB.
- La conjuntura econòmica fou favorable: ajuts europeus, inversió empresarial a Llatinoamerica, descens de l'atur (però amb precarització laboral). reducció del dèficit públic (però amb privatització d'empreses públiques).

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

ELECCIONS DEL MARÇ DEL 1996



TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

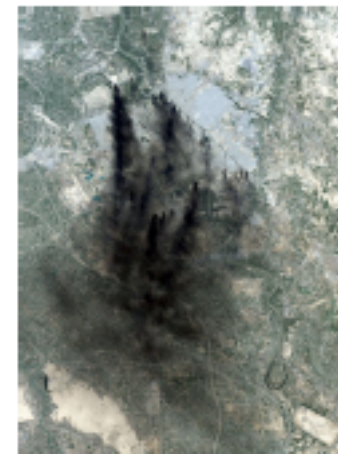
- El segon mandat d'Aznar, amb majoria absoluta, es decantà pel conservadorisme: Llei de Qualitat de l'Ensenyament, Llei d'Estrangeria, Pla Hidrològic Nacional, Apropament incondicional al EUA (Guerra de l'Iraq).
- El clima de contestació ciutadana (vaga general de 2002, crisi del Prestige, etc.) va créixer fins el punt de derrotar el PP a les eleccions de 2004, pocs dies després dels atemptats de l'11-M.



Voluntaris
netejant
chapapote



Estació d'Atocha, 11-M



Bagdad, 2 d'abril de 2003 33

5.3 Els socialistes novament al poder

- Les eleccions del 2004 van donar una victòria inesperada al PSOE que va presentar com a candidat a José Luís Zapatero
- El PP va atribuir l'èxit electoral a l'ambient creat arrel dels atemptats terroristes a Madrid i es va generar un clima de crispació entre el govern socialista i l'oposició dels populars.
- Mesures adoptades: la retirada de les tropes espanyoles de l'Iraq (abril 2004), distanciament amb els EUA i apropament amb la política europea, derogació del Pla Hidrològic Nacional, reforma educativa (LOE), Llei d'igualtat efectiva de dones i homes, Llei de dependència, regulació d'immigrants, permís de matrimoni entre persones del mateix sexe.
- Renovació d'alguns estatuts d'autonomia com el de Catalunya, la Comunitat Valenciana i Andalusia, amb l'objectiu d'incrementar l'autogovern.
- En les eleccions del 2008 el PSOE va tornar a guanyar i J.L.Zapatero va iniciar la segona legislatura.

6 La Catalunya autònoma

6.1 El sistema de partits de Catalunya

Sistema de partits diferenciat de la resta de l'Estat

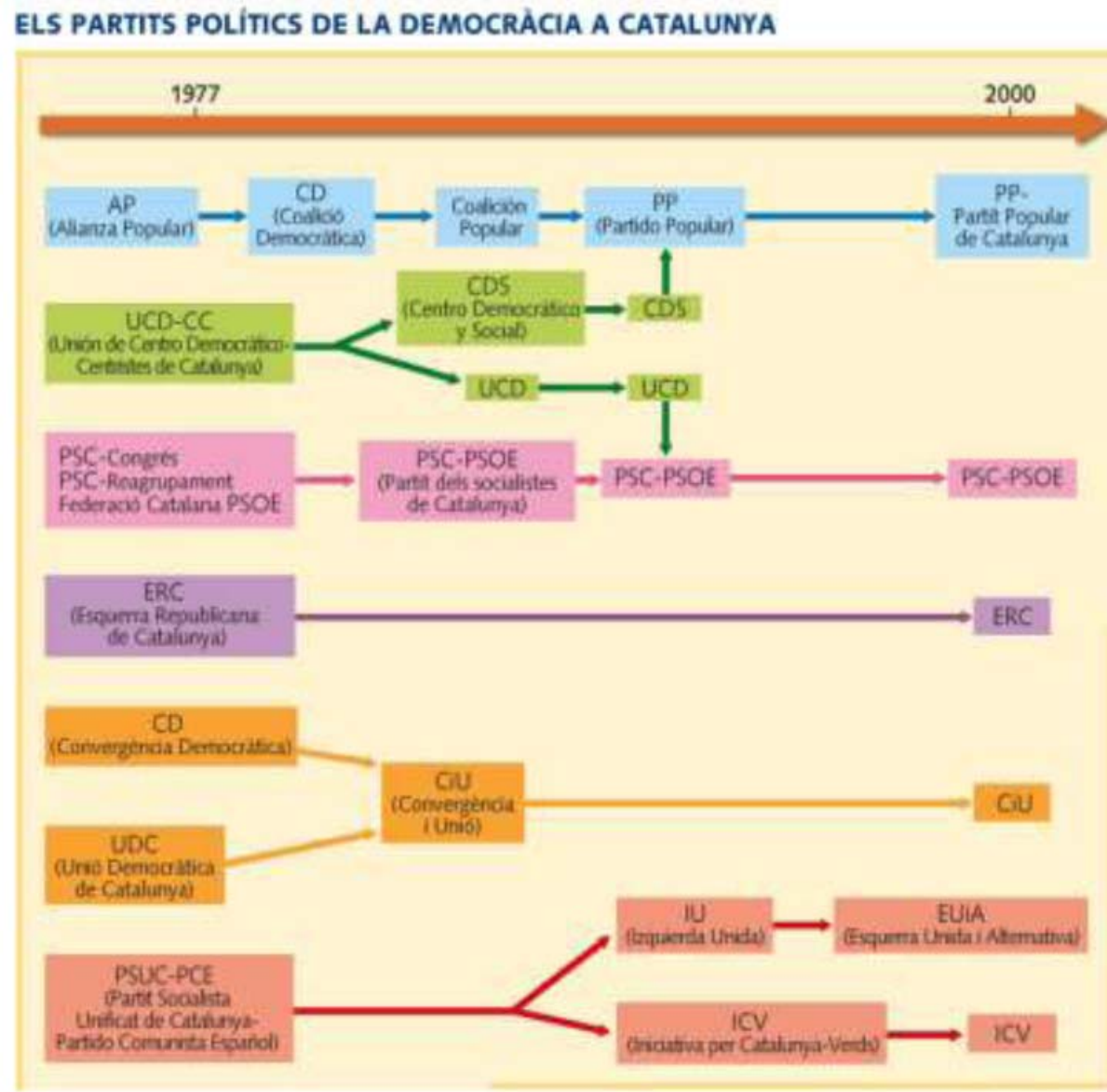
- No s'ha consolidat el model bipartidisme **PSOE-PP**
- Model pluripartidista (mínim cinc partits o coalicions)
 - Convergència i Unió hi té una forta presència i el PP és minoritari.
 - Comportament electoral
 - En les eleccions autonòmiques obtenen millors resultats els partits nacionalistes.
 - Les esquerres obtenen millors resultats a les municipals i a les generals

6.1 El sistema de partits de Catalunya

Sistema de partits diferenciat de la resta de l'Estat

- PSC va néixer de la fusió de dos grups socialistes (PSC-Congrés, liderat per Joan Raventós i PSC-reagrupament de Josep Pallach) amb la federació catalana del PSOE (1970).
- CiU va sorgir de la coalició entre Convergència Democràtica de Catalunya, presidida per Jordi Pujol i Unió Democràtica de Catalunya, liderada per Miquel Coll i Alentorn.
- Iniciativa per Catalunya-Verds (1987) un sector del PSUC, esquerra marxista i ecologisme
- ERC amb un discurs nacionalista i millora de resultats electorals.
- PP dreta catalana no nacionalista i febles resultats electorals

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



6.2 L'hegemonia de CiU a la Generalitat

- Restablerta la Generalitat el 1977, Josep Tarradellas va formar un govern d'unitat i es redactà l'Estatut de Sau, aprovat en referèndum el 15 d'octubre de 1979.
- Les eleccions de 1980 foren guanyades per CiU. El seu líder, Jordi Pujol, formà govern en minoria amb el suport d'ERC.
 - Acció de govern:
 - Desenvolupament de l'Estatut
 - Construcció de l'autogovern
 - Negociació del traspàs de competències a la Generalitat.
- L'aprovació de la Llei orgànica d'harmonització del procés autonòmic (LOHPA, 1982) dificultà les relacions amb el govern central

6.2 L'hegemonia de CiU a la Generalitat

- Majoria absoluta de CiU (1984-1992) a partir del 1995 va quedar en majoria simple.
- Tasca de govern
 - Consolidació les institucions pròpies (lleis d'organització del govern, de la funció pública, de la policia autonòmica, Mossos d'esquadra, etc.)
 - Impuls de matèries bàsiques: l'ensenyament i la sanitat
 - La catalanització de la societat. Recuperació de la llengua i la cultura catalana a través de la Llei de normalització lingüística (1983)
 - Aprovació de la Llei d'ordenació del territori (1987) que configurava les 41 comarques de Catalunya i preveia el Consells Comarcals.
 - La millora de les infraestructures materials i dels serveis públics. Debat sobre el finançament de Catalunya encara vigent.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

- Alguns dels obstacles en la tasca del govern han estat el finançament autonòmic (les transferències de l'Estat han estat menors que les aportacions dels catalans), la superposició d'òrgans competents (Estat, Generalitat, Ajuntaments), i la identificació practicada per CiU entre partit i govern (amb amiguisme i corrupció), conjuntament amb el presidencialisme exercit per Pujol
- Presidents:



Josep Tarradellas



Jordi Pujol

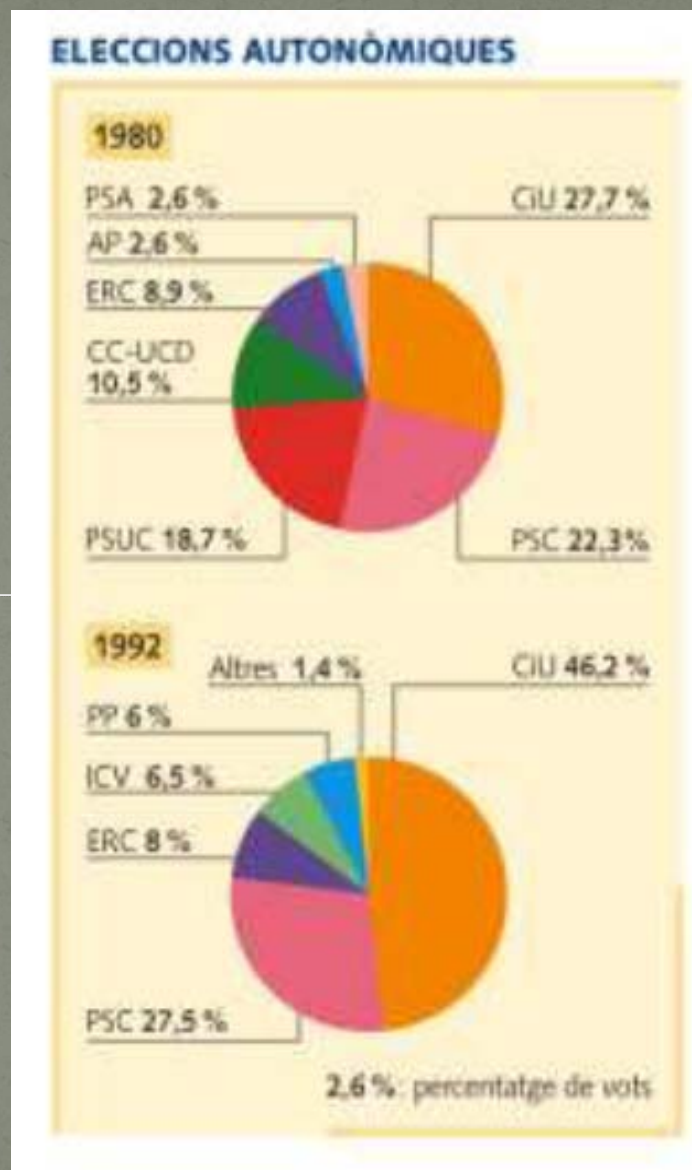


Pasqual Maragall



José Montilla

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



6.3 El govern tripartit d'esquerres

- En les eleccions autonòmiques del 2003 el PSC va ser el partit més votat Les forces d'esquerra formen el tripartit (PSC, ERC i ICV) amb en P.Maragall com a president de la Generalitat
- Tasca de govern
 - Elaboració d'un nou estatut que reconegué el caràcter nacional de Catalunya, ampliés les competències, milloré l'autonomia tributària i proclamés uns drets i deures dels ciutadans de Catalunya. Aprovació pel Parlament de Catalunya (setembre del 2005) i pel Congrés (març del 2006) amb una forta retallada i vot negatiu del PP i ERC. Referèndum (juny del 2006) de ratificació amb un 73,9% de vots favorables però amb un 52% d'abstenció. El PP va interposar un recurs d'inconstitucionalitat contra l'estatut al Tribunal Constitucional encara pendent de resolució
 - En les eleccions anticipades del 2006 el tripartit va tornar a formar govern encara que CiU va guanyar les eleccions amb en José Montilla com a president de la Generalitat

6.3 El govern tripartit d'esquerres

- En les eleccions anticipades del 2006 va guanyar CiU, amb un 31 % dels vots, però el tripartit (PSC, ERC i ICV) va tornar a formar govern amb en José Montilla com a president de la Generalitat



Els caps polítics del tripartit en el govern



Govern de la Generalitat

7. Desenvolupament econòmic i canvis socials

Espanya i Catalunya constitueixen tenen unes societats plenament desenvolupades:

- Sistema democràtic
- Creixement econòmic de les darreres dècades
- Incorporació d'Espanya a la UE
- Consolidació de l'Estat del benestar

7. 1. El creixement econòmic (1985-2008)

A partir del 1986 Espanya i Catalunya va començar un procés de recuperació i de creixement econòmic degut sobretot a l'entrada a la UE, reduint la distància amb els països avançats.

Fases de l'economia espanyola:

- **Creixement (1986-1991)** després de la reconversió industrial i sanejament bancari
 - Reactivació de la inversió bancària
 - Augment del PIB
 - Disminució de la taxa d'atur.
- **Recessió (1991-1997)** a conseqüència de l'enfonsament de l'URSS, la unificació d'Alemanya i la recessió econòmica dels EUA.
 - Reducció del PIB
 - Augment de la inflació
 - Augment de l'atur. Al 1994 hi havia un 24% d'atur de la població activa
- **Creixement (1997-2008)** basat amb una etapa de recuperació mundial de l'economia afavorida per **l'entrada a l'economia de l'euro**. La baixada del tipus d'interès va fomentar la inversió i el consum

7. 1. El creixement econòmic (1985-2008)

Problemes estructurals de l'economia espanyola

- Taxa d'atur elevada
- Dèficit exterior
- Endarreriment tecnològic
- Disminució de la productivitat de l'economia en la indústria i els serveis

Creixement econòmic basat en:

- El lideratge de la construcció que ha generat demanda en uns altres sectors (materials de construcció, equipaments de la llar, sector automobilístic, etc.)
- El boom immobiliari potenciat
 - Tipus d'interès baixos
 - Abundància de préstecs hipotecaris
 - Gran demanda d'habitatges

7. 1. El creixement econòmic (1985-2008)

➤ Crisi financera mundial

- Abusos especulatius i especialment “hipoteques escombraries” dels EUA que van provocar l'enfonsament de la borsa de tot el món.
- Retrocés radical en la concessió de préstecs

➤ Conseqüències:

- Crisi immobiliària
- Descens del consum
- Dificultats financeres
- Crisi industrial
- Notable augment de l'atur
- Inici de la recessió econòmica (disminució del PIB en un -2,9% a l'inici del 2009)

7. 1. El creixement econòmic (1985-2008)

Els estats han adoptat mesures “keynesianes” per pal·liar la crisi econòmica i han abandonat les polítiques neoliberals que han comportat un increment del paper regulador dels estats i de les organitzacions internacionals.

Mesures per pal·liar la crisi:

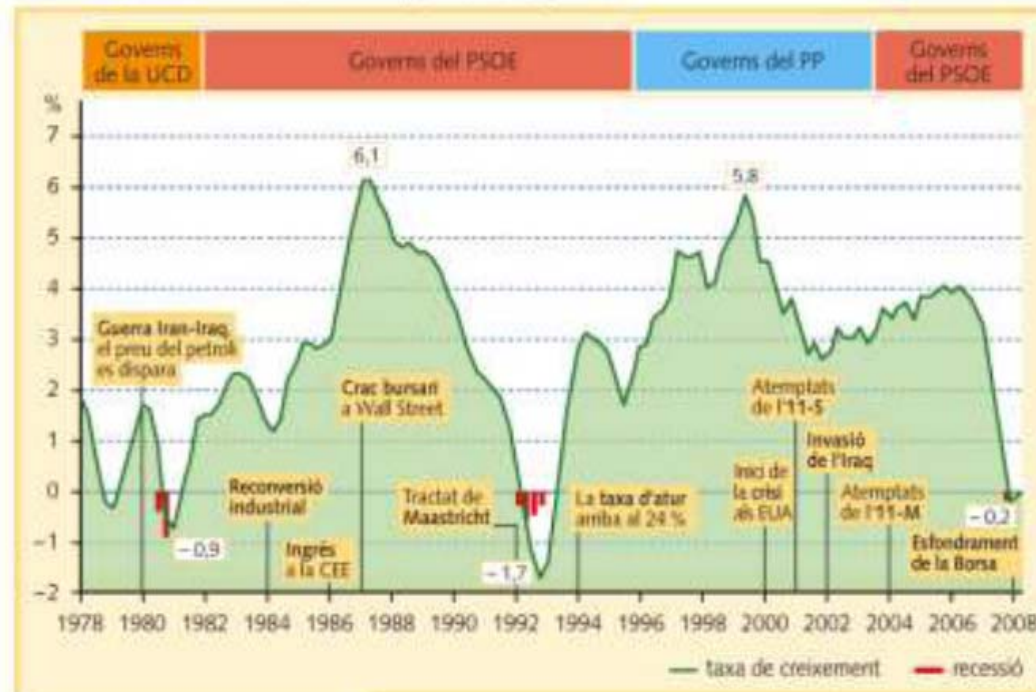
- Ajudes públiques a sectors en crisi com el financer i l'automobilístic.
- Promoció de programes de despesa pública i de protecció social.

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

EVOLUCIÓ DE LES TAXES DE DESOCUPACIÓ I D'INFLACIÓ A ESPANYA



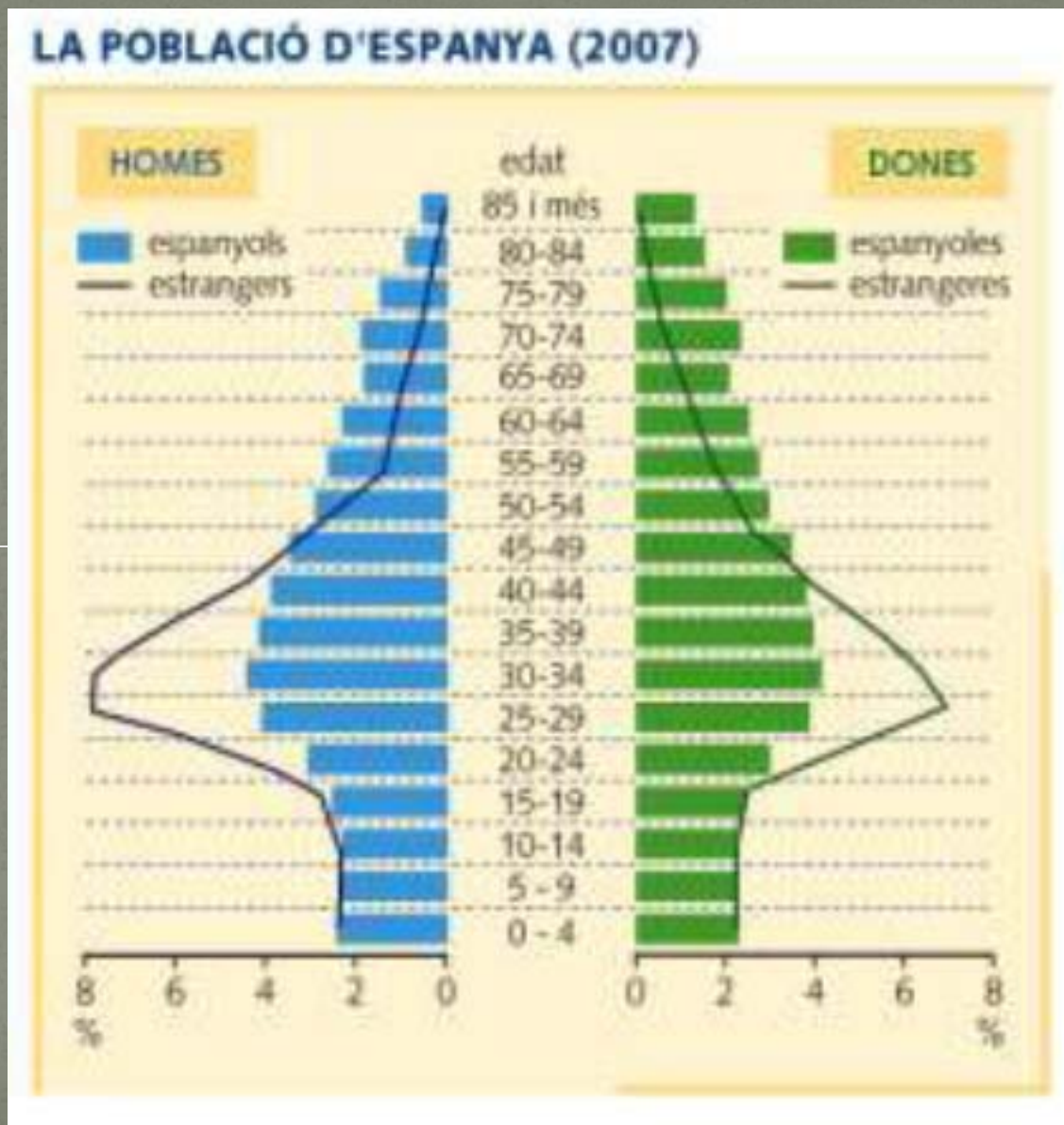
EVOLUCIÓ DEL PIB A ESPANYA (1978-2008)



7. 2 El canvi demogràfic i social i la nova estructura laboral

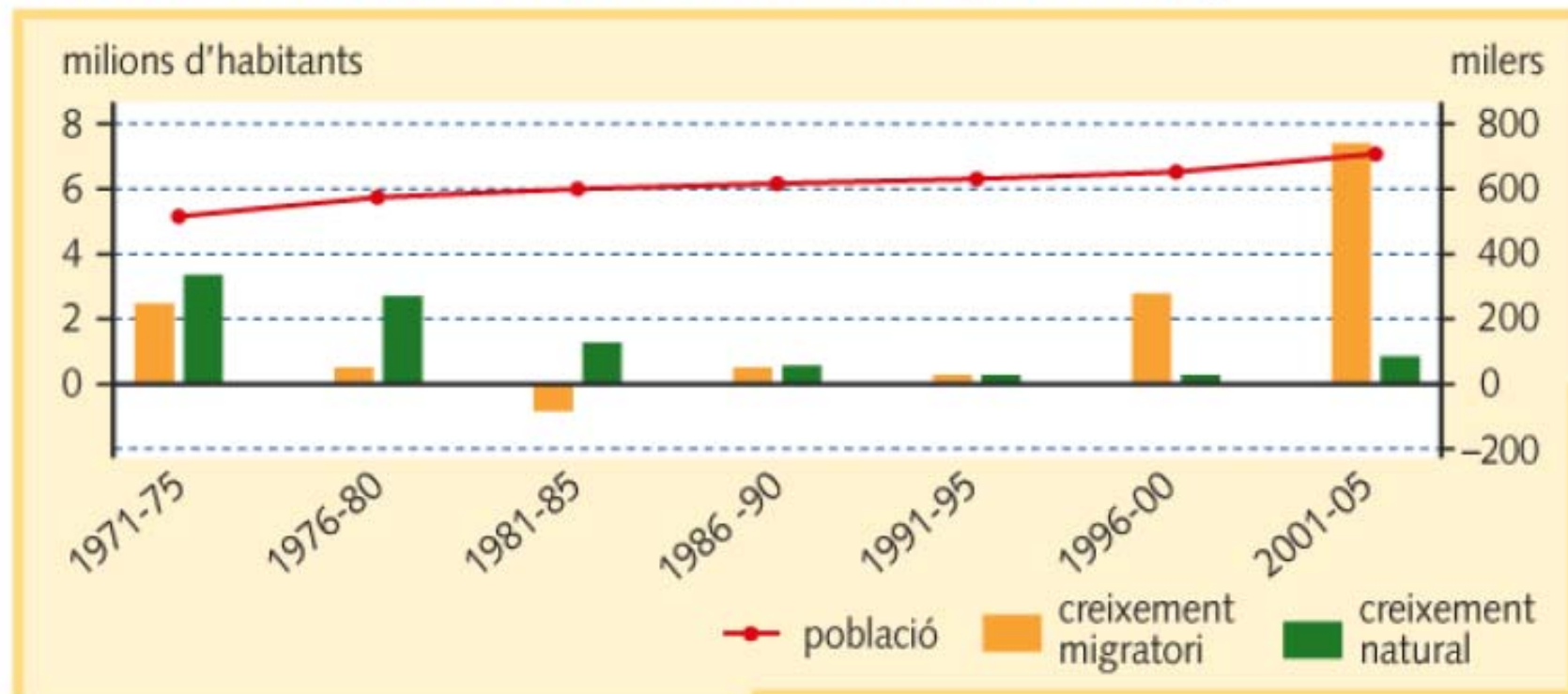
- El creixement demogràfic s'estancà els vuitanta amb la caiguda de la natalitat i la fi de la immigració espanyola*.
- La desigual distribució territorial de la població ha tendit a reduir-se.
- Els darrers anys s'ha viscut una onada d'immigració procedent d'altres països que planteja nous reptes polítics i socials, doncs avancem cap a una societat multicultural.
- Increment de la població ocupada degut sobretot a la incorporació massiva de la dona al treball
- Augment de la precarietat laboral per aconseguir una major competitivitat
- Transformació del mercat del treball (sectors terciari i secundari)

TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)



TRANSICIÓ, DEMOCRÀCIA I AUTONOMIA (a partir de 1975)

CREIXEMENT DEMOGRÀFIC DE CATALUNYA (1971-2005)



7. 3 La transformació de les mentalitats

Conjuntament amb els canvis socioeconòmica s'ha produït una transformació en les mentalitats, les actituds i els costums

- Nova estructura familiar que ha comportat la fi de la família tradicional i el sorgiment de models de família alternatius. També s'han democratitzat les relacions familiars i s'ha retardat l'emancipació dels joves (precarietat laboral i prolongació dels estudis)
- La secularització de la societat que ha comportat una vida social més civil i al marge de l'Església. L'Estat s'ha laïcitzat.
- L'equiparació de la dona a l'home ha augmentat però encara queda molt camí per fer en l'àmbit familiar i en relació a la violència contra les dones
- La generalització d' actituds més tolerants envers els diferents comportaments socials.

